

آبونه شرائطی
داخلی، خارجی، مربرایچون
سنه لکی (۲۵۰)، آلی آسانی
(۱۳۰) فروشدر

نسخه سی ۱۰ فروش،
سنه لکی ۵۲ نسخه در

اداره خانه
باب عالی جاه سنده دائره مخصوصه
اخطارات
آبونه مدلی بشیندر

مسلمه موافق آثار مع المنوبه
قبول اولنور، هرج ابدلین
وزیر اعاده اولونماز

الکتاب

دینی، فلسفی، علمی، ادبی هفته لای مجموعه اسلامیه در

باش محرر صاحب و مدیر مسئول

اشرف ارباب

محمد عاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم
اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

اخطارات

ادرس تبدلنده آریجه بش
فروش کوندردلایددر

مکتوبلرک امضالری واضح
واوقوناقل اولسی و آبونه صره
نومروسی محتوی بولنسی لازمدر

مالک اجنبیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرسلرینک فراتسز
جده یازلسی رجا اولنور

پاره کوندردلیدی زمانه به دایر
اولدیننک واضعاً یلدرلسی
رجا اولنور

توحیدہ دائر

صفات الہیہ مقننہ برکھوم اجمالی:

اتبائی قصد ابتدیکم بو مبحثہ بر حدیثی درج ایله باشلا یورم ، اوده : (تفکروا فی خلق اللہ ولا تفکروا فی ذاته فہلکوا) حدیث نبوی سیدر . واللہک عظمت وقدرتی اثری اولان مخلوقاتنی تفکر ایدیکز ، فقط ذات بارینک کینہنی تفکر ایتمیکز ، ایدرسہ کز ہلاک اولور سکز ، مال شریفنی متطہ مندر . بو حدیثک صحنی متواتر اولسہ بیله قرآن کریمک احکام اجمالیہ وتفصیلیہ سی اونک معناسی مؤید و فکر حکمتی ناطق اولدینی ایچون ایرادی اختیار اولندی .

عقل بشرہ مستعد اولدینی درجہنک تقدیری ایستدیکنی وقت ، عقل ایچون تصور اولنہ بیله جک غایہ کمال ، حساً ، وجداناً و تعقلاً ادراک انسانی تحتہ کیرہ بیان بعض موجوداتک عوارضی بیلمکدن حاصل اولہ بیله جک اطہ ثنائہ وصولدن عبارتدر . بو وسائط نثرثہ ایلدہ آنجق او اعراضک زہدن نہ صورتلہ نشأت ایتمیکنی ، انواع کلیاتی اوکرہ نوب بیلمک و اونلردن ہر ربہ عارض ولان احوال و خصائصک تابع اولدینی نظام وقاعدہ لرینی تدقیق و احاطہ بہ توسل ایدیلمر . فقط اونلرہ کینہنی ادراک ایتمکہ قوۃ عقل ایرہ من ، زیرا اشیاء مرکبہنک درک حقایق بونلرک سلسلہ اجزا و ترکیباتک حد متہاسنہ یعنی بسط حرفہ قدر وارلق احتیاجنی استلزام ایدر ، بوکا ایسہ عقل ایچون طریق امکان اولمدینی بداهۃ ثابتدر .

شو حالہ انسان ایچون بیلمہ سی ممکن اولان شیلرک غایہ سی کائناتک بعض اقسامک اعراض و آثاریدر . ضیا کی اشیانک انور و ظاہر اولانی پیش محاکمہ آلیکز : ضیا - قند - نظر حکمت اربابی بر جوق حکملر ویرہ رک اوکا مخصوص اولان علمدہ احکامنی تفصیل و ایضاج ایستدیلرسدہ اونلردن ہیچ ربی ضیاک اصل برشی اولدینی آکلاہ مدقلری کی نفس الامر دہ حقیقت ضیایہ دہ عقل ایردیرہ مدیلر . بناء علیہ بوکی دقایق مہمہ دہ بالکز ایکی کوزک کورہ بیلمدکی شیء حدود اولہ بیلیر . احکام سارہ بی قیاس دہ بو قبیلہندر : جناب حق ، انسان ایچون اجزا و کائناتدن بر شیک حقیقتی درک ایتمہ بی بر احتیاج ضروری قیلا مشدر . آنجق احتیاجی ، کائناتک اعراضہ ، خواصہ یعنی الوان و اشکالہ معین اولان قواعد و فوائدہ کسب معرفت ایتمیدر . ایشہ او خاصہ لک مختص اولدقلری شیلرہ متعلق نسبت منظمہ لرینک تحقیق و بولسبتلرک حصولہ کتوردکاری نتاج وقواعدک ادراکندن عقل سلیم متلذذ اولور . اجزاء کائناتک حقایقنی تعمیق ایله اشتغال ایسہ وقت اضاعہ سندن و کریوۃ تفکرانہ صرف فوتدن بشقہ بر نتیجہنی مؤدی اولماز .

انسان کندیہ الک یقین اولان بر شیک علمنی تحصیل ایله اشتغال

ایلرکہ اودہ کندی نفسیدر . اونک بعض عوارضی بیلمک ایستر ، مثلاً : نفس ، عرضہ میدر ، جوہر میدر ، جسمدن اولمیدر ، صکرہ میدر ، جسمدہ داخل می در ، اوندن مجرد میدر ؟ بوصفقلردن ہیچ بر اینک درک حقیقتہ عقل ایریشہ من . آنجق بوبادہ صرف اولہ حق غیرتک حصولہ کتیرہ جکی غایہ عرفان : انسانک موجود ، بر حیات و عقل و ارادہ یہ مالک اولدینی و اطرافنی احاطہ ایدن حقایق نایبہ وقوف ، ہر حالہ اونلرک اعراض و خصائص ظاہرہ لرینہ مقصور قالہ جغیدر .

اجزاء کائناتک کنہ و حقیقتی و بعض اوصاف ایله کیفیت انصافی ایسہ مجهولدر ، اونلرہ علم حصولنہ طریق امکان بولنہ نماز . بوجہولات و معلوماتہ تعلق ایدر . عقل انسانک حالی ، کندیسہ وجوددہ مساوی و پاخود دون مرتبہ دہ اولان سائر مخلوقاتک حالی کیدر . کندیسندن صدورینی ظن ابتدیکی فکر و بوکا مربوط اولان حرکت و نطق کی افعالک ماہیت نشاتلرینی تحلیل و ادراک خصوصندہ کی شانی دہ بوکاریدہ ذکر اولنان دائرۃ محدودہ بی کچہ من .

بویلہ حقایق کلیہ یہ نسبتلہ جزئیات نوعندن صاییلان شیلردہ شائبہ عجزدن قورتیلایمان عقلک وجوداعلاہ یعنی ذات باری یہ نسبت ادراکی حالندہ وارہ بیله جکی نتیجہ ، حیرت مطلقہ یہ مستغرق اولمقدن عبارت قالیر .

مبدأ و منتہاسی اولیمان وجود و واجبک آثارینہ توجیہ نظر اولدینی صورتدہ کہہ باری ایله قطع اشتغال ضرورتی حصولہ کلیر . صنوف مخلوقاتہ عطف نظر ، منافع دنیویہنک بوللرینی بالبداہہ احساس ایدر . نفسی دہ آثار موجوداتہ و اونلردہ تجلی ایدن انوار و مائر الہیہ یہ حصول معرفتک انکشافنہ مدار اولہ جق خاصیتلہ ضیادار قیلار .

وجود واجبک نور مشیتی تعلق ایتمکسزین . بر نظام بدیع اوزرہ تدویر حیات ایدن آثار ا کوانک صدورینہ امکان اولمدینی یقین ایلمر . کونہ متعلق انظارک تحافی حق ایله باطلک مجادلہ سیدر . بونککہ برابر حقت مظفر اولمی ، باطلہ تغلب ایتمی تلاحق افکار ایله و قوتلی ادلہنک ضعیفلرینہ صوت معارضہ سبلہ ممکن اولور .

خالق تعالانک ذاتی حقندہ اعمال فکر ، من جہۃ اونک کینہنی آرامی دیمکدر . بوکا وصول ایسہ عقل بشر ایچون متممدر . مملکتک وجودیلہ واجبک وجودی آراسندہ کی نسبتک انقطاعی وجود بارینک ترکیبات اضافیہ دن استحالہ سی محقق اولدینی بداهۃ معلوم اولنچہ دیگر جہتدن اونک حقندہ قوۃ بشریہنک ایرہ مہ جکی بوللرہ اوزانق عبث و مہاکدر .

عبددر : چونکہ ادراک ایدہ مدیکی بر شیبہ سی ایتمک دیمکدر . مہلکدر : چونکہ ہیچ بر حد ایله قابل تعریف اولمسان و ہیچ بر حد عقلی ایله افادہ سی ممکن بولمیان ذات باری بی بر شیبہ تحدید

حقوق عائله و اصول محاکمات شرعیه

فرارنامہ لری مفسرہ

۳۰

۱۰۵ نجی مادہ: «اگر اہل اہل وقوع بولان طلاق معتبر دکلدر، دینلمش، ولائہدہ بوقرک خانیہدہ مذکور اولان اقرار طلاق مسئلہسنہ وتلویحک بر عبارہ سیمہ امام مالک بن انس الاحمدی حضرت تریسک رأینہ استناد اشدیر بلدی کوستریلشدر.

حال ہوکہ مکرہاً اقرار باشقہ، انشای طلاق باشقہدر، تلویح ایسہ کتب فقہیہدن اولما یوب امام مالک مذہبیہدہ بودرلو دکلدر، تہدیدی ایقاعہ مقتدر اولان کیسہ نک اکرای اوزرینہ زوجهسنی تطایق اختیار ایدن زوجک طلاق صحیح و نافذ اولدینی کتب مالکیہدہ مصرحددر، مذہب شافعی وحنبلیدہ اکا موافق اولوب ائمہ دین وارباب مذاہب بیندہ بخصوصدہ اختلاف بوقدر اختلاف آنحق ایقاع طلاق قصد اتمکسین لفظی تلفظ ایدن مکرہک طلاق حقندہدر، کہ بودہ نوادر دن اولوب هرکس ایچون متیسر اولماز، لفظک تأثیری اولماز، اعتمادندہ بولنوبدہ ایقاعہ قصد اتمک همان او مذہب اوزرہ فقیہ اولمغہ توقف ایدر، بالنتیجہ لفظ صریحی کنایہ منزلهسنہ اشدیرمک حکمندہدر، مذہب مذکور اختیار و قبول اولونہ حقنہ مادہ قانونیہ بویله یازیلما می، طلاق مکرہ معتبردر، مکرکہ اکرہ اولونان کیسہ تطایقی یت ایش اولماسون، دینلمل ایدی.

ادلہ شرعیہ کلنجہ بوقادہ مساعد دکل، حذیفہ بن الیمان و پدیرینک رضی اللہ عنہما غزای بدرده بولونما و لریسہ ماکرمہ اولہرق اشدکلری یمینک معتبر طوتولسی، تلفظ تریسک یتہ مقرون اولوب اولما دیندن سوال اولونما سنی کی مذہب مختار جمهوری مفید و مؤید اولان آثار شریفہ چوقدر.

طلاق مکرہک شرعاً صحیح و معتبر اولمہ سنک تضمن ایلدیکی حکمت و مصلحتدہ یک بویوک وظاہردر، مبتلا اولانک سبب حیاتی و باعث محبتیدر، غرضنی تحصیل اوغورندہ آتی اکرہہ جرأت ایدن، تہدیدی ایقاعہ مقتدر اولان ظالم اکرہ ایلہ وقوع بولہحق تلفظک مشر اولمایہ جنی اعتقادندہ بولنورسہ او بیچارہ بی اتلاف ایدر، قومیدو نیجہ تصور اولوندیغی اوزرہ بوقا قارشو چارہ بواقدر حاجز قالمایہ، طلاقک ابطالہ کیدہلم، دیمک معروض اکرہ اولہحق بیچارکانک حیاتلری تہلکہ الفہ ایلکدر.

مع ذلک چارہ سیدہ بوتون بوتون یوق دکلدر، طرف آخردن اکرہ اولنوبدہ زوجهسی کندیسندن خوشنود ایسہ تجدید نکاح آسان اولدینی کی عندالاکراہ ایقاعی قصد اتمش ایسہ مذہب مذکورہ کندیلریسک قانع اولملری کافیدر، مسائل اختلافیہدہ دعوی وقوع بولما دجہ طرف حکومتدن تعرض ایدیلمزسہ مقصد حاصل اولور، مکرہ توریه مقتدر اولوب لفظک محتمل اولدینی معنای آخری

و حصر معنای اشراق ایدن بولارہ ملوک، فساد اعتقادی مؤدی اولور، بوقایده مال و احکامی بیان اشدیکمز حدیث شریف، وجود باریک کنہ ذاتی تفکر دن اصل نہی ایدیورسہ کنہ صفاتیہ تفکر دن اولہجہ نہی ایلدیکنہ شبہ بوقدر، زیرا اولک حقیقت ذات و صفاتہ وصول مستحیل و نہی تفکر هر ایکسہ شاملدر.

بزجہ بینلمسی کافی اولان شبی، ذات اجل و اعلا ملک هانکی صفتلرہ متصف اولدیغی بیلیمک و بونک خارجندہ اولان کنہاتی علم الہمیہ تفویض اتمکدر، اساساً او کنہاتی تدقیق و ادراک مرتبہسنہ وارمی عقلاً ممکن اولدینی ایچون بوقادار قرآن کریمدہ و اوندن اول نازل اولمش اولان کتب الہیہدہ برشی آیان اولنماغی و انحق مصنوعاتہ نوجیہ نظرایلہ وجود صالک بذایع حکمت و قدرتنہ و صفات کالیہسنہ علم و ایقان حاصل اتمک سائق اولان بعض احکام ارشادیہ و تنویریہ منجلی بولمشدر، بناء علیہ وجود باریک آثاری ظاہر بولنان صفتلرہ کیفیت انصافندن بحث اتمک شان اشدردن خارجدر.

خالق تعالی حضرتلری حقندہ بزہ واجب و منحتم اولان شی، اولک موجود اولدیغی و عکایندن هیچ برشیثہ بکزمہ مدیکتی ازلی، ایدی، حی، عالم، مرید، قادر، وجوب وجودندہ، کمال صفتندہ وضع مخلوقاندہ متفرد، متکلم، سمیع، بصیر و اسملری شریعت احمدیہ نک آیان اشدیکی دیگر صفتلرہ متصف بولندیغی بولوب اعتقاد اتمکدر، آنحق ذات باریہ صفاتک زائد اولدینی و اولک کلام صفتک کتب سہاوہ نک حاوی اولدینی احکام و معانیدن حاصل اولان علمک اشغال اتمدیکی بر طرزده بولندیغی و سمع و بصیر صفتلریسک مسموعات و مبصراتہ علمی لاحق اولمہرق حصولہ کلدیکی بولندہ و بوقا نمائل ساز صفتلری حقندہ اوکی مباحثی تدقیق ایدنلرہ اختلاف انظارنی و مذاہبک تفرقی موجب اولان تعمیقاہ کیریشمک جائز دکلدر، زیرا اولنرک حقیقتنہ وصول و صفات الہیہ و متشابهات حقندہ قرآن کریمدہ وارد اولان لفظ شریفہ و زریسہ کنہ مسائلدن برشی استدلال کیفیتی، حوصلہ بشرک دائرہ استیعای خارجندہدر، اولنلرہ اشتغال، عقلہ و هن ایراث ایدر، شرع شریفی آلدایق قبیلندن اولور.

بدیهیدر کہ لغت استعمالی دایما حقیقتنہ شامل و منحصر دکلدر، وجوہ کلامک انواع اسالیب و بدایینی حاوی اولان لغت و ضبی مادہ سنک حقیقتنہ المحصاری حالندہ اولک حقایق استعمالنہ هیچ کیسہ رعایتہ قادر اولہ نازدی، بویکریوہ فلسفہ مذاہبی طوطشیدی، آنحق بونلر لاسالک اولدقلری مباحث، اچلزدن هیچ برکروہی دلیل قائمہ اقتران ایدہجک برنور حقیقتنہ ایصال ایدہ مامشدر.

اشیو ایضا حاددن اکلشہدینی اوزرہ بزم آنحق عقلمیزک مساعد و شرعک مؤید اولدینی احکامی بیلیمک و اولہجہ ذکر اولندیغی وجہ ایلہ اللہ و رسول کرامیلہ کوندرمکی مقدس کتابلرہ ایمان ایدنلر ایچون فضل و مرحمت الہیہدن مغفرت دینہ مکر.

شیخ محمد عبده

مترجمی: حسین مظفر